

NAROČNINA
 Celoletna ..... \$2.—
 Polletna \$1.25
 Chicago celo leto \$2.50
 Inozemstvo \$3.75

SUBSCRIPTION
 One Year \$2.00
 Half Year \$1.25
 Chicago one Year \$2.50
 Europe \$3.00

EDINOST

OD BOJA DO ZMAGE

VINCIT OMNIA VERITAS

SI DEUS NOBISCUM QUIS CONTRA NOS

PISARNA
 1849 W. 22nd St.
 Chicago, Ill.
 Telephone - Canal 98.

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

Gesloga tlači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO ILLINOIS, UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

VOLUME VI. LETO

SREDA, JULIJA 28. 1920.

Naslikal
 J. J. JERICH
 ŠTEV. (NO.) 41.

Published and distributed under permit (No. 320) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. — By the Order of the President A. S. Burlison, Postmaster General.

ŽALOSTNE SLIKE IZ ČEHO-SLOVAŠKE.

Chicaški katoliški češki dnevnik "Narod" poroča iz Prage: "Kri bo tekla, ako bode vlada še nekaj časa mirno gledala, kako verski katoliški odpadniki stegujejo svoje krepčice po cerkvenem premoženju in po katoliških cerkvah. Kri bode tekla za obrambo katoliškega prepričanja, ako ne bode vlada preprečila, da bi katoliške cerkve, katere so posta vili pobožni katoliki za svoje krvave žulje, ne bili oskrunjevani od onih, ki hočejo narediti iz njih jame razbojnikov, na komedijo onih, katere skušajo na ta način oglušiti svojo kričečo vest ko jim očita njihovo veliko pokvarjenost. Za katoličane je cerkev druga domača hiša, zato ne bodo trpeli, da bi se v njih šopirili oni, ki že davno nimajo več vere in ki so polni hudobije. Katoliki bodo branili cerkvene prage pred sovražniki križa, pa če jih pri tem tudi poškrope s svojo srčno krvjo, z novo mučeniško krvjo za sv. križ. Toda gorje češkemu narodu. Tolikrat je že umiral za ranami protiverskih bojev, in sedaj bode zopet moral umirati, ker Brodsky, Prochazka, Stibor in nekoliko drugih odpadnikov to hoče.

Opadniki so se že polastili nekoliko cerkev in jih ukradli.

20. junija je imel v Časlavi Brodski velik ljudski shod, na katerem je govoril tudi verski odpadnik Snížek, so kričali: "Polastimo se cerkva! Katoliško cerkev vničimo!" Štiri najst dni pozneje je res prišla deputacija k dekani v župnišče in zah tevala ključ od cerkve. Dekan jih je odločno zavrnil in spodil iz župnišča. Nekoliko žen je ravno prišlo iz cerkve, ko so slušale o tej deputaciji v župnišču, so razjarjene planile v župnišče. V deputaciji brezvercev je bila tudi neka žena. Ko je videla te žene, zagnala se je kot besna van je in najbližjo tako udarila s ključem po glavi, da je padla in omedlela. Nekoliko dni pozneje je umrla.

Tako se ustanavlja v XX. stoletju nova cerkev.

Da, da, protiversko časopisje in zaspanost katoliških Čehov rodi sadove!

V JARONIŠTVU.

V Jaroništvu so katoliški odpadniki in člani nove "Češke narodne cerkve" v nedeljo 27. junija udrli v župnišče in napadli ondotnega dekana. Na čelu te tolpe je bil neki Kurik, novi "župnik" narodne cerkve (velik socialist in brezverec) Zahtevali so od dekana ključ od cerkve. Dekan jih ni hotel dati. Žugali so mu, da ga vržejo skozi okno iz župnišča, ako ne da takoj ključev. Dekan je odprl hitro okno in rekel: "Kar dajte. Tu sem vam sam odprl okno, da ne bodete imeli težav, kakor so jih imeli l. 1618 vaši predniki brezverci. S silo so potem vzeli ključ in se polastili župniške pisarne, krstnih in poročnih knjig in cerkve. Tako svobodo nese prostozidar ali manj ranjenih.

KRISTIAN KI JE VODIL ZA NOS SLOV. DELAVCE IN SI NABRAL AMERIKANSKIH DOLARJEV OD NJIHOVIH ŽULJEV BODE, KAKOR POROČAJO SOCIAL. LISTI. ODKURIL DOMOV.

POLJSKA BLAMAŽA.

Poljska je izgubila. Boljševiki prodirajo dalje. Zato je stara vlada resignirala in nastopila je socialistična vlada, ki je ponudila boljševikom premirje.

MAŽARI MOBILIZIRAJO.

Poroča se, da je Mažarska sklicala pod orožje vse svoje vojaštvo proti ruskim boljševikom. Ruski boljševiki nameravajo napasti Mažarsko, kakor hitro uničijo Poljsko.

Massarik ubogi Češki. V tako velikih časih, pa — verski boji. Kako se morajo v pest smejeti in si zadovoljno mencati roke Nemci in Mažari, kakor nalašč, vse to je le voda na njih mlin. — Protiverski fanatizem je pa res grd!

Orli napadeni.

V Chumku, malem mestecu v Luže, na slavni češki božji poti so se zbrali 4. julija češki "Orli" in "Orlice" na velik izlet. Nad dva tisoč Orlov in nad 1000 Orlic je prišlo na ta shod in nad 6.000 vernega ljudstva iz vse Češke. Vsa slavnost se je lepo izvršila, do parade. Po slavnosti so se namreč vsa orlovska društva razvrstila v slikovito parado po mestu. Na čelu parade je korakal oddelek Orlov v obrambo Orlic, ki so prve korakale v paradi.

Ko so prišli v ozko ulico čakali so jih tam Sokoli in pa kat. odpadniki in člani nove češke narodne cerkve in jih napadli s kamenjem in noži. začel se je tepež. Orli se niso mogli braniti, ker niso bili oboroženi.

Več sto Orlov in Orlic je bilo več ali manj ranjenih.

VATIKAN SE BOJI ZA DUHOVNIKE V MALI AZIJI.

Vatikan in frančiškani nestrpno pričakujejo poročila, kaj se je zgodilo z več frančiškani, katere so seinali iz Maraša v azijski Turčiji Arabci in Turki. Boje se, da so nekatere pomorili, drugi pa so morda lakote umrli na potu v Aleppo ali Aleksandretto.

Varstvo svetih krajev se rasteza tudi v terijo in druge dele na jutrovem; tam je živelo veliko kristjanov pod mohamedansko vlado, kamor so se hoteli frančiškani vrniti. Med te prostore spada tudi Armenija, Koder so hodili, je bilo vse opustošeno. Cerkve, šole in domovi so bili razrušeni, drevesa posekana, setev zaplenjena.

Ko so frančiškani skušali stvar nekoliko urediti, so jih mohamedanci zopet napadli. Maraš je posebno veliko trpel. Predstojnik v Maraš je začasno znorel, zavoljo prizorov, ki so se kazali okrog njega.

"MARELA MIKA" HOČEJO ZAPRETI.

"Umbrella Mike" Boyle je v nevarnosti, da ga zopet zapro. Bil je zaprt med vojno, ker je delal propagando za Nemce. Sedaj ga je Wilson pomilostil. Mike je takoj rekel, da bo nekdo plačal za to. Kot načelnik je takoj napovedal stavko delavcev po elektrarnah v Chicagi. Vzroke stavke so iskali šele potem. Posledica stavke se je takoj pokazala, ko so se poulične železnice vstavile.

Vsako lahko tu vidi, kako imata delavski voditelj delavsko korist pred očmi. Prišel je stavko, ne zato, ker razmere niso pravilne, ampak iz gole maščevalnosti.

ITALIJA INTRIGIRA.

Iz Berolina poročajo, da so se bolj ševiki. Turki in Italijani zvezali v tajno zvezo, po kateri bodo celo Evropo in Azijo in sevno Afriko po svoje razdelili in dobili v oblast.

Poljska nesrečna ofenziva proti boljševikom se je končala s popolnim porazom Poljske. Ker so se bolj ševiki izjavili, da se bodo pogajali samo s socialistično vlado, resignirala je dosedanja vlada in sprejeli so jo v roke sami socialisti.

To je dalo boljševikom pogum, Turkom in Italiji pa nade. Takoj so se začeli pogovori med Moskvo Carigradom in Rimom. Ko so pa pogajanja dozorela poslale so vlade v zrakoplovu poslance da so po teh mestih podpisale te pogodbe. V teh pogodbah so sklenili:

1. Turčija obljubi Albanijo Italiji. Če bi pa ne mogli tega doseči, pa da bode Italija imela nadvlado nad Albanijo.
2. Italija dobi zagotovljen vpliv v Mali Aziji.
3. Turčija obljubi Italiji pomagati do vpljiva v severni Afriki, da izpodrine Francijo..
4. Egiptu obljubijo popolno svobodo.
5. Italija bode poslala v Tunis vojaštvo in orožje, da se tam začne revolucija proti Franciji.
6. Italija bode sprejela varstvo nad Turčijo in jo bode branila, da jo zavezniki ne uničijo.

Tako je baje postala Italija "starejši brat" (big brother) Turčije. No častitam! Ravno v pravo družbo je prišla Italija. Njeno mesto je samob ob Turčiji in boljševikih. Med poštenimi ljudmi zanjo ni mesta.

Ta poročila prihajajo iz Berlina, toraj so precej neverjetna. Očividno je to samo humbug, da bi ostrašili Francijo in Jugoslavijo, da bi dali Italiji kar želi ukrasti in da bi Turčijo ne uničili.

ITALIJA ZA TRST.

New York, 30. junija. — Poroča se, da je bila te dni v Gradcu konferenca zastopnikov, Jugoslavije, Italije, Nemčije, Mažarske in Čeho-Slovaške glede trgovskih zvez s Trstom.

Razgovorjali so se o: 1.) obnovlje nje brzega železniškega prometa med temi državami. 2.) glede uvoza in izvoza iz posameznih držav. 3.) telegrafične in telefonične zveze. 4.) razne druge točke glede trgovine.

Glede železniških zvez se je sklenilo, da se uvede tri brzovlake vsaki teden med Prago in Trstom, ki bi prevozili to cesto v 24. urah, enako med Trstom in Dunajem čez Logatec. Glede drugega železniškega reda je bilo sklenjeno, da ostane enak, kakor je imela bivša Avstrija. Telegram iz Prage v Trst bode stal 2 liri in telefonična zveza 3-50 lir.

ŽENSKES VLADAJO SVET.

Mr. Glenn se je ravnokar vrnil iz San Francisco, kjer je bil na demokratični konvenciji. Tam pe videl marsikaj, kar mu povzroča sedaj ve like skrbi. Povedal je sledeče:

"Doba ženske vlade prihaja. Kaj bo postalo z ubogim možem? Mož je še sedaj kakor trot pri čebelah, vidimo ga v glediščih, na igriščih za golf in kopališčih. Vidimo ga leno po cesti korakati, gledati v izložbena okna, opazovati policaja, ki ošteva nesrečno žrtev. Postaja po par kih ali se pa naslanja doma na plota.

Žena je pri delu, sedi pri pisalnemu stroju, urejuje knjige in dopisuje, prodaja, vrti stroje, dela, zapoveduje in naročuje. Zavzema tudi mestne in državne službe; najdemo jo po kampanjah, trgovini umetnosti in veri.

Rad bi vedel, kam bi prišel svet, če bi ne bilo žensk v prodajalnah, uradih, tovarnah, šolah, bankah in v vseh mogočih pozicijah? Kaj bi bilo če bi se ne vrnila domov, v kuhinjo, vrt in k svojim otrokom?

Žena spodriva moža skoro povsod, Na konvenciji so imele delegate v svoji oblasti. Sicer niso volile, a so možje volili, kakor so one hotele.

Ubogi mož, poznam te! Njegovo gospodarstvo je pri koncu, in prihodnost je prestrašna, da bi jo premišljeval."

CARINA ŽIVA SEŽGANA.

Iz Pariza prihaja poročilo, da je bila ruska carina s svojimi otroci živa sežgana, potem, ko so vmorili carja Nikolaja v Jekaterinogradu. Carino in otroke so odgnali v gozd blizu Jaketerinograda. Spravili so skupaj veliko dračja, ga zažgali in pognali noter carjevo družino. Če so hoteli uiti, so jih z bajoneti pognali nazaj. Tationa, druga hči, je trikrat ušla iz plamenov in se zgrudila mrtva, prebodena. Carina in Aleks sta se objela, skoro avtomatično šla v plamen in zginila.

REVOLUCIJA NA IRSKEM.

Irska se bori dalje, da se otrese tisočletnih verig svoje mačehé Anglije. Tisoče jih je že ranjenih pobitih in po zaporih. Toda Anglija ne odneha in Sin Feinerji enako ne. V Belfast so izbruhnili resni nemiri pretekli teden. Cele vasi so v okoličih porušene. Bil je ubit tudi redemptorist P. Morgen.

Katoliška duhovščina stoji sicer na strani, vendar so vsi za to, da se sedaj izbojuje svoboda. Cele oddelke vojaštva ima po Irskem, vse ima zasedeno, vendar Sin Feinerji niso organizirani v močno vojsko, temveč se boj ujejo v manjših oddelkih po takozvanem Guerilla načrtu.

ŠIRITE LIST "EDINOST".

EDINOST.

Neodvisen dvotednik jugoslovanskih delavcev v Ameriki.

NASLOV:

Edinost Publishing Company.

1849 W. 22nd St. Telephone Canal 98. Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Weekly and Semi-Weekly in alternate Weeks by Edinost Publishing Co., 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Entered as second-class matter Oct. 11, 1919, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

KRALJEVINA SHS.

Z velikim slavjem sta Hrvatski in Slovenski narod pozdravljala princa regenta Aleksandra, ko je potoval po Hrvatski in Sloveniji. Posebno Slovenija se je pokazala tako močno za kralja, da ni bobenega dvoma več, da je vse ljudstvo v veliki večini za kraljestvo. Ovacije s katerimi je ljudstvo pozdravljalo regenta po vseh vaseh in mestih, so prekosile daleč vsako pričakovanje. Cela njegova pot je bila en sam triumf navdušenega ljudstva, ki vidi v kraljevini zagotovilo in uresničenje vseh svojih sanj — svoje svobode.

In s tem mislimo, da je dobila Jugoslavija svojo trdno podlago.

Velikanski vpliv je naredila ta pot regentova na vse zunanje prijatelje in sovražnike. Italijanom je kar sapo zaprlo. Iz same jeze so takoj odpoklicali svojega konzula iz Ljubljane ob meji nagromadili svojega strahopetnega vojaštva. Naše krone so poskočile skoraj za 50 lir v vrednosti laške lire pa padle tako nizko, kakor nikdar naše krone niso bile.

Mi smo sicer za republiko. Vendar pa, ko smo gledali cel narod s tolikim navdušenjem se oklenili princa regenta in ga naravnost pozdravljati kot svojega kralja in gospodarja, nas pa to veselje in pozdravljanje čez morje to združenje in navdušeni narod. Oblika vlade pač ni glavna stvar, glavna stvar je vlada. Ljudstva so imeli kralje, pa so jih vrgli in si naredili republiko, pa so zopet republike vrgli in si zopet vzeli kralja. Nobena oblika pa ni popolna.

Zato živeva naša krepka Jugoslavija, ki tako lepo napreduje pod spretnim vodstvom sedanje "klerikalne" vlade.

CHICAGO V ČRNEM.

Globoka žalost lega na srca našega svetovnega mesta Chicago. Svetla solnca, ki so nas ogrevala in osrečevala, zapuščajo nas drug za drugim. Ni dosti, da nas je zapustil učeni profesor "solnčnih rož" g. Trbovec, ni dosti, da nas je zapustil velikan Krže in bežal od nas s svojim časom, zadela nas je še druga in še bolj občutna nesreča. Solze se nam silijo v oči in srce se nam krči. In kako bi se ne? Izgubili smo zdaj nazadnje, še Atata Kristana, naš rdeči biser! Neizmerna zguba! O uboga rdeča srca! Tema, črna tema lega na nas! Tema, ki bode zatisnila rdečo vašo barvo.

Oj nesreča!

* * *

Da, naš rdeči učenjak in ultra boljševik Etbin Kristan nas je zapustil. Prazna je Chicago danes! Z njim je šlo iz Chicage vse, vse.....

* * *

Pa ne samo Chicago je zadela ta nesreča. Nikakor! Cela Amerika je udarjena: Kajti ta veleumni ni šel samo iz Chicage temveč šel je dalje — šel je v Jugoslavijo ali k Trockiju, tega ne vemo! Dosti je! šel je! O ameriški rdeči izrael plakaj, plakaj!

* * *

Vendar na stran s šalo!

* * *

Etbin Kristan, vodilj slovenskih rdečkarjev, radikalcev, boljševikov, levo - desno-sredje krilo I. W. W.-ev ja zapustil Ameriko.

Sices so nafarijali Ameriko že lani, da je bil poklican domov kot predstavnik, ali kot nekak minister, ali kot kaj domov. Pa se mu prav nič ni mudilo odhiteti in zavzeti to častno mesto. Še le zdaj je šel.

* * *

Kristan je odšel iz Amerike!

Hvala Bogu!

Ni bil dolgo časa tukaj, vendar že v tem kratkem času je povzročil nezmerno škodo med ameriški Slovenci.

Njegov prihod v Ameriki in njegovo delo je bilo ze vspešno, v njegovem razdiralnem delu. Razdirati je pač lažje kot zidati. Podirati zna vsak norec.

S svojo premetopostjo je organiziral in spravil v svojo službo, v svoje namene vse, kar je bilo pred njegovim prihodom slabega med nami in kar je bilo omahljivega. Polastiti se je znal potom svojih prijateljev blagajne jednote, da je služila njemu in njegovim namenom. S židovsko premetopostjo je znal preslepiti članstvo, da mu je plačalo dnevnik in sicer z velikanskimi žrtvami kot izgubami, katere je morala jednota potem plačati. Uvedel je v svoje boljševiške vrste boljševiški terorizem, s katerim je prisilil na kolena vsakega, kateri se je upal biti drugačnih misli. Z židovsko brezobzirnostjo je padel po onem, ki si je upal protestirati.

Z židovsko premetopostjo je znal izbrabiti tudi nezavednost nekaterih katoliških listov, nekaterih katoliških mož in celo uradnikov jednot, da so mu sami pomagali uničevati upljiv katol. tiska, ki je skušal ljudem oči odpreti in jih svariti pred njegovim delovanjem, da je tako lažje vodil za nos naše nezavedno delavstvo in širil socializem in protiverski fanatizem med naselbine.

* * *

Da, Kristan odhaja. Za seboj pa pušča tisoče in tisoče uničenih src, ki so pred njegovim prihodom še bila verna po njegovem delovanju pa izgubila ravnotežje in omahnila proč od vere svojih očetov in tako izgubi la moralno podlago poštenega in mirnega življenja.

Za seboj pušča številne slovenske naselbine, kjer je izginil mir in edinost, ker je on zasejal med nje protiverski fanatizem in jih okužil s svojim pogubonosnim strupom neke posirovelesti, kateri je dal ime socializem.

Triumf njegovega delovanja je bil milijondolarški fond. Zastonj smo svarili pred to akcijo naše ljudi! Zastonj jih opozarjali na tega moža. Zastonj jim naprej pripovedovali, da je laž, da je sleparstvo, če se pra-

vi-da bode ta denar za boj proti Italiji. Niso vrjeli! Kakor bi bili neumni, so dajali. In stem je dosegel Kristan kar je hotel. Blaznikova tiskarna v Ljubljani je sedaj kupljena za ameriški slovenski denar, za denar ameriških žuljev, in Kristan gre tja, da bode nadaljeval tam svoje razdiralno delo in pripravil pot narodni revoluciji in židovskemu boljševizmu v Jugoslavijo in dalje živel komodno razkošno in razdiral in kopal grob narodu.

Zato, hvala Bogu, da gre! Nasprotno pa uboga Jugoslavija, ker gre! Pa ne še toliko, ker gre, temveč, ker nese seboj denar, s katerim se bodo brusili noži in kupile puške, da se bodo klali doma bratje — da se bodo uničevala svoboda — tisoč let pričakovana, s toliko krvjo kupljena.

Morda ne bode ravno tako hudo, kakor Krista upa da bode, kajti do ma niso tako žalostne razmere, kakor so tukaj in tam je ljudstvo bolj prebujeno in zavedno. Vendar to je namen njegovega pota domov. In časi so resni.

Rojake doma v stari domovini pa opozarjamo na odhod iz Amerike tega moža. Naj pazijo nanj.

Ameriške Slvence pa vprašamo: Ali se vam bodo kdaj oči odprle?

Najboljši človek se je rodil brez centa v žepu.

* * *

O polnoči človek nikdar ni tako zaspan, kakor zjutraj ob šestih.

* * *

Lenuh je kakor mrlič, samo da ne more biti živ pokopan.

Moža ne smete soditi po njegovi obleki, temveč po obleki, kakoršno nosi njegova žena.

IZ SLOVENSkih NASELBIN.

Martin, Pa. — Cenjeno uredništvo. Bral sem v Vašem listu "Edinosti" prošnjo od usmiljenih bratov od Novega mesta, da so tudi ti bratje prisiljeni prositi tukajšnjih rojakov milodare in pomoči. Ker se pa posebno obračajo na nas Dolenjce, ker mi jih gotovo najbliže poznamo. Kako usmiljeno in potrebno delo oni vršijo in pomagajo samo revežem, gotovo so že velikem pomagali in še sedaj in za naprej, bodo pomagali zato dragi rojaki Dolenjci priskočimo jim z nekaj dolarji na pomoč, da ne bo njih prošnja zastonj. Imejmo malo srca, jaz jim dan 5 dolarjev, dajte še drugi po svoji moči in 5 dol. za škofijske zavode v Ljubljani, tudi ta zavod ima same sirote, zato je naša dolžnost pomagati.

Tu pošiljam eden dolar za zvezo katoliških Slovencev.

S pozdravom

John Koprivnik.

Utica, Ill. — Tu vam pošiljam za bolnišnico usmiljenih bratov v Kanliji pri Novem mestu \$1.00; v isti namen pošilja tudi moja hči Mary enako svoto; nadalje pošiljam za onega duhovnika v Pilštajnu v lavantinski škofiji, ki napravlja kapelico lurske Matere Božje \$1.00. Tudi moj tovariš in sodelavec Geo. Kokalj pošilja istemu duhovniku \$1.00.

Namenil sem se, da bi nekoliko kolektal po bližnji slovenski naselbini v La Salle, Ill., v ta dober namen. To misel sem razodel svoji dobri hčeri Mary, ko pride navadno vsaki teden iz La Salle, da obišče svoje stariše. Ta mi je odsvetovala, ker so ljudje razdraženi na one gospode sleparje, ki so kolektirali za milijondolarški fond. Dobri Slovenci in Slovenke so mislili, da darujejo za siromake v starem kraju; bili so razočarani, ko so zvedeli, za kaj se je porabil njih krvavo zaslužen denar.

Prosim vas blagi čitatelji in čitateljice, tudi vi pošljite svoj dar v ta blag namen, kakor je za bolnišnico v Kandiji. Bog daj, da bi na dan sod be stali na desni strani, da bo sodnik tudi nam rekel: "Pojdite v veselje mojega očeta; kajti, bil sem lačen, pa ste mi dali jesti, žejen, pa ste mi dali piti, bolan sem bil, pa ste k meni prišli." Ako pa kdo pošlje onemu duhovniku, ki zida kapelico, si lahko vsakdo misli: "Kako srečen sem, da morem kaj darovati takemu duhovniku, ki me prosi pomoči v imenu Jezusa in Marije." Ta bo tudi svete maše daroval za nas. Ko je letos me seca januarja umrla moja sestra Marija, so bile v La Salle pri cerkvi sv. Roka blage slovenske sestre, ob tistem času sem bil zelo žalosten za pokojno mojo sestro, sem se pa oglašil pri redovnicah in jih prosil, naj molijo za mojo pokojno sestro; obljubile so mi in potolažen sem bil; sedaj pa ne vem kje so. Ako čitajo moj dopis jih prosim, da molijo, da bi moj dopis veliko dobrega sadu obrodil. Vas, častite sestre, so vsi pošteni župljani spoštovali, posebno vas je pa rada imela moja sestra

Vincencija in moj svak Mr. Math Komp. Častite sestre, Bog na Vam da srečo in blagoslov, koder boste hodile.

Čitatelje in čitateljice pa še enkrat prosim, posebno tiste, ki bodo kaj kolektali v blagi namen, da sporoče ljudem: "Kdor vbogajme daje, Bogu posojuje."

V starem kraju so mi pravili mladi ljudje, popotni rokodelci, ki so delali iskali, da je bilo najprijetnejše potovati po Tirolskem; tam so dobili v vsaki hiši kak dar, če so le prišli v hišo in ljudi pozdravili z najlepšim in krščanskim pozdravom: "Hvaljen bodi Jezus Kristus." Prišel je mladi popotnik v neko selo; vedel je da bo dobil pri vsaki hiši večji dar, njegovi čevlji so bili raztrgani. Slišal je praviti, da ondotni mal dar, toda tedaj je potreboval katoliški duhovnik zelo dobrega srca in rad pomaga popotnim mladencem. Mladič se toraj oglasi pri njemu in mu pokaže svoje razdrapanne čevlje, proseč ga pomoči. Duhovnik mu odgovori: "Ljubi mladič, ves denar, kar ga imam, ti ga dam; škoda le, da imam samo dva goldinarja. Mladič je dar hvaležno sprejel in prosil za duhovnikov naslov. Kmalu pride omenjeni duhovnik v denarno tiskico; po sobi hodi gor in dol ter premišljuje, kako bi na pošten način dobil kaj denarja. Nišesar se ne more domisliti: Odpre okno in pogleda v božjo naravo, rekoč: Moj dobri Bog, saj dobro veš, da sem ti oni dan posodil zadnja dva goldinarja; prosim te, daj mi jih nazaj, pa tudi malo obresti, saj veš, da potrebujem. Komaj to izreče ter okno zapre, že nekdo potrka na vrata. Bil je pismonoša. V pismu katerega je prejel, je bilo zapisano: "Jaz, krojaški mojster, sem vzel v delo onega mladeniča, kateremu ste Vi dali Vaša zadnja dva goldinarja. Tu imam dvesto goldinarjev z naročilom, da jih moram oddati najrevnejšemu človeku. Ker jih ne morem zročiti v boljše roke, jih pošiljam Vam."

Ko duhovnik pismo prebere, reče: "O moj Bog, kako neskončno si dober, kako hitro si mi vrnil ona dva goldinarja! Za obresti si mi dal kar 198 goldinarjev. Hvaljen bodi vekomaj!"

Sedaj pa skončam in vas vse lepo pozdravim. Želim pa, do bi šla kaka

(Dalje na 3. strani.)

dobra oseba kolektat v dobre name-ne.

Zbogom!

J. C.

Burgettstown, Pa. — Tu smo imeli 40 urno pobožnost. Lepo je bilo. Toda minila je brez slovenskega duhovnika, dasi smo prosili na vse strani, pa nismo bili uslišani.

Josifina Pintar.

Chicago, Ill. — Cenjeni gospod urednik, prosim za par vrstic v nam priljubljenem listu Edinosti. Naznanjam in prosim vse čitatelje lista A. M. in Edinosti, če bi kateri čitatelj, teh dveh listov izvedel kje se nahajata, moja dva prijatelja, Andrej Rejc in Martin Memon, naj naznanijo na moj spodnji naslov. Pred 10. leti sta se nahajala v Forth Smith, Ark. Andrej Rojc je delal v Coalmine. Martin Memon pa nekje na restaurantu. Njih stariši v stari domovini bi radi zvedeli za njun naslov če sta še živa ali ne? Če kateri ve za njih naslov naj mi blagovoli naznaniti! Ali pa če sama čitata naj javita meni ali pa svojim starišem v staro domovino. Eden je doma iz Podgorja, drugi pa pol ure stran iz Prešnice Okraj Ocizla - Klanec, Istr Primorsko. Če mi kateri rojakov sporoči njih naslova se že naprej lepo zahvalim. Toraj pozdravljam vse čitatelje: listoma Ave Maria in Edinosti pa želim mnogo naročnikov in napredka: po celi Ameriki in v stari domovini. Naj se širijo po cellem svetu dobri katoliški listi.

Zbogom in Marijo!

Frank Koren, zastopnik
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Cleveland, O. — Cenjeni urednik Častital bi Vam rad na Vašo krepotno stanovitnost in vzdržanje napram komunistom kateri delajo z vso silo, da bi zazibali naš Slovenski življenje narodnega čustva. Ker so sami brezdomovinski in nimajo narodnega čuta, zato jim je strašno na poti vsak Slovenec-ka, kateri ni naravnost njih mišljenja, ali da ne podpira tisti njihov nikdar siti in plačani tiskalni stroj, ali pa ne kupuje starega fižola od njih da bi ga pošiljali v domovino, ozir, da si s tem polnijo žepo, in tako lažje pojejo slavo čifutskim pijavkam v Slovanski Rusiji.

Svobodomislečje se samt sebe imenujejo, in kako more kdo z navadno pametjo jim verjeti, je to pač ma tematična uganka; vzemimo samo moža tukaj iz Clevelanda, kateri je pač vsakemu rojaku znan kot dobra dušica. In ko je šel kot četnik Ameriških Slovencev v Slovenijo, da vpogumijo naše brate in sestre v Mariboru na vstrajnost velike ideje Orlov in Orlic, se je tukajšnji dnevnik zapodil v odsotnega brata z vso bolj ševiško surovo silo, in to zato ker ne mislijo isto pri omenjenem listu kot je pri srcu spoštovanega in blagega rojaka Antona Grdina. Vse obrekovanje po časopisu očitanja in napadanja samo zato, ker je on nekoliko drugih misli glede organizacije kot so uradniki pri "Enakopravnosti". Kje je tukaj svoboda? vprašam vas brezdomovinska in breznarodna, in samo razdiralna družba. Kaj ste si

(Dalje na 3. strani.)

ROJAKOM, kateri želijo dobiti sorodnike iz starega kraja, preskrbimo točno in pošteno vse potrebne listine.

VARNO in zanesljivo pošiljamo denar v Jugoslavijo. VSA pojasnila glede potovanja v stari kraj dajemo točno in brezplačno.

IZVRŠUJEMO VSA NOTARSKA DELA.

MICHAEL ŽELEZNIKAR
Notary Public

Vsa pisma naslavlajte na:

"EDINOST"

1849 West 22nd Street,

CHICAGO, ILL.

PRIMITE TATU.

(Nadaljevanje.)

Po vsem tem, kar smo povedali, je jasno kot beli dan, da "samostojna" stranka ne izvira iz gospodarskih ozirih in potreb. Stvar ima svojo korenino nekje drugod — v srcu. V srcu korenine, v gostilni pa ognjičje. V srcu imajo svoj dom strasti, ki jih alkohol še bolj podžiga, — in s temi strastmi vodi duhovnik vojsko. (Te vojske so pa duhovniki krivi, da) In te strasti se zaganjajo v duhovnika. Zato pa nekateri tako strastno nastopajo in kričijo po shodih — s čimer se stranka sama obsoja. Dobra stvar se da drugače zagovarjati.

No, pa ne! Ne delajmo nikomur krivice! Le bodite samostojni! Stojte na svojih nogah in mislite s svojo glavo, zato vam jo je pa Bog dal. Samostojnost je res nekaj vabljivega. Prepričani smo da je marsikateri kmet pri tem res tako mislil, češ, šmenta, kaj bo samo gospoda gospodarila, kmet je tudi nekaj, zakaj bi on ne imel besede v javnosti in bi mu morali drugi kruh rezati! — Prav imate! Res je tako! Čim bolj boste kmetje in svetni stanovni spolh vodili pravo politiko, — ki uvažuje, da človek ni samo kup mesa, ampak je iz telesa in duše, in da bo res srečen, mora biti oboje dobro oskrbljeno — tem bolj veseli bodo duhovniki in tem rajše vam bodo prepustili vodstvo svetnih zadev. — S tem pa še ni rečeno, da mora kmet svoje prijatelje od sebe odbijati, da ne sme dobrga sveta drugih stanov — in magari tudi doktorjev — poslušati, in da ne sme poslušati duhovnika, kadar mu resnico govori in pravi co brani! Če vam duhovnik dela kri vico ali škodo, potem se ga branite! Če vam pa dobro hoče in svetuje, — ali mar v tem obstoji samostojnost da bo dobre svete zametavali in resnici ušesa zapirali. Kakor pa stvar danes kaže, je vsa reč umetno uprizorjena gonja, naperjena zoper duhovnike in — kakor spredaj dokazano, — obenem zoper vero. Ker z du-

hovnikom vred brez dvoma pade ali vsaj trpi tudi vera. In to je, kar nekateri peče, da ima v pošteni kmečki hiši vera še vedno najvarnejši kot tiček. Tudi iz tega koticika bi jo radi pregnali!..

Ta stvar je čisto izvrstno premišljena: takole bomo naredili, tako bo pa šlo! Če bi poštemu kmetu rekli da smo zoper vero, ga seveda ne bomo dobili; torej ne zoper vero, ampak zoper duhovnike smo! — Ali bi pa vi verjeli, če bi vam kdo rekel; zoper vino nismo samo zoper trto smo; vino bomo že pili samo trto bo mo poruvali? ... "Vera je iz poslušanja" pravi sv. Pavel. Kako bodeš pa ti pridigo s pridom poslušal, če vidiš v pridigarju svojega nasprotnika, kako k njemu k spovedi šel? Še maša se ti bo zastudila, ko boš videl pred oltarjem svojega sovražnika, in začel jo boš opuščati. Zavil boš rajše v oštarijo, kjer so zbrani tvoji "prijatelji". Ne sicer naenkrat ampak polagoma. Prav pove "Slovenec na Treh kraljev dan; "Oče še hodi v cerkev, sin ali vsaj vnuk je že popoln brezverec. V prvem kolenu na četo brezverstvo se v drugem gotovo pa v tretjem dopolni. To je poskušena resnica. Pa to kolovodje hočejo! Čimveč bo letos samostojnih kmetov, čim več bo čez 20 let brezvercev. Tak je bil razvoj na Češkem tak bo pri nas" — Tako je!

S tem se popolnoma vjema to, kar je rekel načelnik "samostojnih" — za kar imamo popolnoma zanesljive priče — namreč da je "svobodomislec". Ali veste, kdo je svobodomislec? Tisti ki meni, da mu je svobodno misliti, kar hoče. Sme misliti, da ni Boga, da ni duše, da je človek opica in da po smrti ne ostane od nje-ga nič drugega kakor kup gnoja. "Svobodomislec" je lepša beseda za "brezverec". Ne vemo, če je mož do bro vedel, kaj je rekel. A vsaj približno je zadel. Dosti za vsakega verne-ga človeka! Kakršen načelnik, taka je v bistvu cela stranka.

Stvar je toraj čisto lepo zamišljena: Samostojno zastavo bomo izobesili, ta bo vlekla. In res se vse

prav lepo sluši, kar ti ljudje povedo Samo klic: Dol s farji! jih je prezgo daj izdal, kaj hočejo. Tič se pozno po perju, ti pa po svojem kričanju... * * *

Tako vidite se je vse zarotilo zoper duhovnike. Vse klice: Duhovnika ne! Proč ž njim! Križaj ga! Ali je pa to kaj novega?

(Dalje prihodnjic.)

IZ SLOVENSКИH NASELBIN.

(Nadaljevanje z 2. strani.)

vi dobrega naredili za Slovensko ljudstvo, za narod iz katerega ste vi prišli. Ali je zaklet naš narod, da ima toliko janičarjev, odpadnikov, propalic, katere ne mislijo drugega kot da se mora ves svet ravnati po njih nezadovoljnosti, in zabavljanju. No bena vlada na svetu ni po njih mnenju dobra, noben človek, v tem ko imajo narodi knjige, časnike in revije za poučevanje, imamo mi Slovenci mrzbo do vsega kar ni že samo na sebi tako gnjilo da ne more biti slabše. Zato vas občudujem za vašo vstrajnost ko delate za dobrobit zatiranega ljudstva, obenem si bodem prizadeval, da vam pridobim še kaj naročnikov.

Z bratsko-slovenskim pozdravom
James Kenek.

CHICAŠKE NOVICE.

Poročila sta se 24. julija v cerkvi Sv. Štefana Mr. Math Turšič in Miss Tereza Vahtar. Priči sta bila brat ženinov Mr. Jakob Turšič in se stre neveste Miss Rozi Vahtar. Poroka je bila med sveto mašo, pri kateri so ženin in nevesta ter priči pristopili k sv. zakramentom, kar je bilo jako lepo. To je že tretji par v kratkem, da so v naši cerkvi tako lepo pristopili vsi k sv. zakramentom med poročno sv. mašo, kar kaže pravi duh. Mr. Math Turšič je bil tajnik Mladeniškega kluba sv. Štefana in eden izmed naših najbolj zavednih poštenih fantov in je vsesplošno priljubljen. Vsikdar je rad poma-gal pri vsem, kar se je začelo dobre ga med nami. Želimo mu in njegovi nevesti obilo sreče in božjega blago slova!

Tako so štirje člani našega kluba tekom dveh mesecev stopili v "zakonski jarem." Mr. John Korenčan,

SLOV. KAT.
PEVSKO
DRUŠTVO
"LIRA"

Slov. Kat. pevsko društvo Lira, Cleveland, Ohio. — Predsednik: Anton Grdi na, 1052 E. 62 St. Podpredsednik in pe-vovodja: Matej Holmar 1109 Norwood Rd. Tajnik in zapisnikar: Ignacij Zupan-čič 1173 Norwood Rd.; Blag. Fr. Matja-šič, 6515 Edna Ave. Oblektor: Anton Hlabše str. Pevske vaje so vsaki torek četrtrek in soboto ob pol 8 uri zvečer. Se-ja vsaki prvi torek v mesecu.

DRUŠTVO
SV. VIDA
STEV. 25
K. S. K. J.

Ima svojo redno mesečno sejo na-sako orvo nedeljo v mesecu v Knausov Ivorani, cor. St. Clair Ave. and 62nd Str. N. E.

Uradniki za leto 1920.

Predsednik, John Widerwol 1153 E. 61st Street, tajnik, Joseph Russ 6517 Bonna Ave. N. E.; zastopnik, Joseph Ogrin 1051 Addison Rd. W.; Društveni zdravnik Dr. J. M. Seliskar na 6127 St. Clair Avenue.

Novi člani se sprejemajo v društvu od 16-ga leta do 50-ga leta starosti in e zavarujejo za posmrtnino \$1000 5000 ali 2500-00 noše družvo plačuje \$6.00 te lenske bol. potpore.

Naše društvo sprejme tudi otroke v Mladinski oddelek od 1 do 16 leta staro i in e zavarujejo \$100.00: Otroci po 10 etu starosti prestopijo k aktivnim čla- tom in se zavarujejo od \$250.00 do \$1000. Plaćevanje društvenih ases. pri sejah o t 1 ure dop. in do 5 ure pop.

Novi člani in članice morajo biti pre skani od zdravnika naj kasneje do 15- tne vsacega meseca.

Za vse nadaljna pojasnila se obrni- te na gori imenovane uradnike.

Mr. Andej Ogrin, predsednik, Mr. Joseph Gregorich, bivši predsednik, in Mr. Math Turšič, tajnik.

Mr. Joseph Gregorich, sin našega obče spoštovanega rojaka Mr. Antona Gregoricha, glavnega uradnika KSKJ. in član mladeniškega kluba sv. Štefana je te dni odšel v Gilbert, Minn., kjer se je ta teden poročil z Miss Mary Černoff tudi iz Chicage. Poročil ga je Rev. M. Bilban. — Tu di temu paru želimo obilo blagoslo-va božjega. Mr. Jos. Gregorich je bil na Francoskem v vojski in je dose- gel čast sargeanta. Tudi Mr. Joseph rem upamo, da tudi v prihodnje ne Gregorich je blag mladenič o kate- bo pozabil na mlad. klub.

Poročila sta se pretekli teden Mr. Ignacij Mrvar in Miss Marg. Jasieck iz La Salle, Ill. — Bilo srečno!

Poročen a sta bila v cerkvi vs. Šte fana Mr. Joz. Novak in Miss Mary Filipič. Bilo srečno!

Umrla je rojaku Mr. John Horžen našemu zastopniku najmlajša hčer- kica. Bila je operirana, toda operaci- ja se je ponesrečila in je umrla v bol- nišnici. Našemu prijatelju in zastop- niku Mr. Horženu in njegovi sopro- gi naše iskreno sožalje.

Obolelo je na difteriji dete Mr. A. Glavaču, našemu pogrebniku. Odpel- jali so ga v bolnišnico.

Piknik Združenih Chicaških kat. društev v korist Orlovskemu skladu preteklo nedeljo, se je dobro obnesel. Bilo je sicer hladno, da nas je zeblo, vendar pa je finančni vspeh prire- ditve jako povoljen. Več prihodnjic.

NEW YORŠKE NOVICE.

Poročil se je dne 3. julija v slo-venski cerkvi Mr. Frank Potočnik, tajnik dr. Najsvetejšega Imena in blagajnik dr. sv. Frančiška štev. 46 K. S. K. Jednote in član pevskega dr. Domovina; iz obče spoštovane rodbine v New Yorku. Z Miss Albi- no Hribar, članico Marijine družbe, jevskega društva Domovina in tamb. kljuba "Slovenka". Peysko društvo Domovina jima je kot članoma za- pelo pri poročni sv. maši slovo iz samskega v zakonski stan. Po sv. maši je bila gostija v ožjem krogu v cerkveni dvorani. Želimo obilo sre- če!

Dne 4. julija so se obhajale kar ob 4. slavnosti v naši slovenski cerkvi. Še ni dolgo kar smo obhajali dve srebrni poroki in že je sledila tretja; namreč Mr. Anton in Mrs. Ana Ple- vel. Srebrno poročena imata velike zaslugue pri slovenski cerkvi. Mr. Ple- vel kot ustanovnik in prvi cerkveni odborik je bil od začetka, ko smo si ustanavljali lastno župnijo, med pr-

vim zraven. Kjer je bilo treba kupi- ti je takoj priskočil na pomoč in tu- di ročnega dela se ni ustrašil.

Zato njima kot srebrnoporočenco- ma kličemo vsi župljani: "Bog vaju živi mnogo let!"

Ravno isti dan smo obhajali pet- letnico našega g. župnika Very Rev. Benigen Snog-a med nami in štirilet- nico ustanovitve in blagoslovljenja prve slovenske cerkve v New Yorku in ob enim se je pa obhajal tudi god naših farnih patronov sv. Cirila in Metoda.

Zaslavnost našega jubilaranta se je sestavil že par tednov poprej priprav- ljavni odbor od raznih naših druš- tev, seveda brez vednosti slavljenca, pri čemur nam je veliko pripomogel Mr. A. Plevel s svojo srebrno poro- ko, da smo lažje utajili velike pripra- ve pred slavljencem za to slavnost. Istega popoldne, ko so še gostili go- stje srebrno poročena v cerkveni dvorani, kjer je bil seveda tudi naš slavljeneč kot gost zraven, je zunaj pred vrati na ulici nestrpno pričako- valo mnogo ljudi, da pozdravijo tako priljubljenega dušnega pastirja.

Po končanem obedu, to je bilo ob štirih so se gostje podali v cerkev, kjer so bile slovešne litanije, se je pripravil javni odbor z vso vnemo pri- jel dela, možje, žene, fantje indek- ta z gotovo hitrostjo izvršili odkaz- ano delo, tako, da je bila v pol uri cerkvena dvorana vsa okinčana v venci lampjoni, zastavicami in napi- si v čast slavljencu.

Takoj na to so se vsa društva po- stavila v red in sicer Marijina druž- ba in otroci belo oblečeni, tambura- šice v narodni noši, vse z zastavicami v roki. Nato sta se podala cerkve na odbornika Mr. Tassotto in Mr. Čagran po g. župnika, ter ga povabi- la v dvorano. Ker ni popolnoma nič vedel zakaj se gre, je seveda vprašal kaj je v dvorani? Odgovorila sta: "Župljani Vas hočejo." Nato se je podal z njima v dvorano kjer je bil pretresljiv trenutek. Takoj pri vstopu v natlačeno polno dvorano je vse zaklalo: "Živel naš g. župnik", ter ga obispalo z konfeti in mahalo s za- stavicami.

Med tem je že zalgrala naša slov- godba pod vodstvom Mr. Končana.

Nato ga je pozdravil Mr. Tassotti kot prvi cerkveni odborik, v imenu vseh župljanov. Mr. Tassotti nam je razložil v kako žalostnem položaju smo bili prej, dokler nismo imeli samostojne župnije, in kako veseli in ponosni smo sedaj, ko imamo lastno župnijo, čeprav nas je malo Sloven- cev tukaj, in še ti smo raztreseni da- leč naokrog. Rad bi popisal celi go- vor, a bilo bi predolgo. Ne moremo (Dalje na 4. strani.)

NE ČAKAJTE!

Prostor na vseh boljših parnikih je več tednov naprej razprodan, zato ne čakajte do zadnjega tedna, ako ste namenjeni potovati v stari kraj. V Vašo korist je, da se odločite za ta ali oni navedeni parnik in si prostor na njem za-arate. Mislite v naprej.

NEW YORK — DOBROVNIK — TRST.

Belvedere — 13. julija.

27. julija — President Wilson.

.. V začetku augusta adpljujeta parnik Argentina in Panonia, dan od- hoda e sedesaj ni naznanjen.

NEW YORK — GENOA.

17. julija — Regina.

NEW YORK — HAVRE ALI CHERBOURG.

17. julija — Rochambeau.

17. julija — Imperator.

21. julija — La France

30. pulija — La Fayette.

31. julija — Aquitania.

5. augusta — Mauretania.

6. augusta — La Savoie.

12. augusta — Imperator.

14. augusta — La Touraine.

14. augusta — K. A. Victoria.

21. augusta — Rochambeau.

20. — augusta — La Lorraine.

Navedeni vozn ired je podvržen slučajnim spremembam. Pišite po cenik za posamezne parnike in razrede.

Potni listi: — Potnikom preskrbim potne liste in drugo, kar ra- bijo za potovanje.

IZ STAREGA KRAJA: —

je do sedaj prišlo v Ameriko že več slovenskih naseljencev, za katere sem jaz izdelal potrebne listine in katerim sem jaz poslal karte. Ako želite tudi Vi dobiti sem svoje sorodnike, mi pište za tozadevna pojasnila.

Za nadaljna pojasnila se obrnite na

LEO ZAKRAJSEK

70-9th Ave., New York, N. Y.

BANKA EMIL KISS

(vstanovljena 1898. — državno nadzorovana)
pošilja denar hitro, zanesljivo in pod jamstvom na vse kraje sveta po najnižji dnevni kurzni ceni in je ena prvih bank, ki je dosegla izplačilo vseh Vaših pošiljatev v stari domovini. — Izdaja bančne nakaznice (Drafts) in pošilja hranilne vloge na vse zanesljive denarne zavode v domovini.

Sprejema hranilne vloge, plačuje 4 procente obresti ter izplačuje vloge brez odpovedi.

Kupuje, prodaja in menjuje denar po najnižji dnevni korzni ceni.

Izvršuje točno, vestno in najceneje vse pravne in no- tarske zadeve.

Prodaja "šifkarte" za vse parobrodne družbe po iz- vršnih cenah in Vam zamore urediti vse potrebno, da dobite svojce in stare domovine.

Kdor želi potovati v stari kraj, stori najbolje, da si takoj zaara prostor, ker s tem si prihrani nepotreb- nega čakanja in stroškov. Za sedaj zamorete dobiti prostore na sledečih ladjah:

1. (NEW YORK — DUBROVNIK — TRIEST:

"REGINA D'ITALIA"	17. julija	\$ 93.50
"CRETIC"	21. julija	\$ 98.50
"PRESIDENT WILSON"	27. julija	\$130.00
"GIUSEPPE VERDI"	27. julija	\$ 98.50
"ITALIA"	31. julija	\$105.00
"PATRIA"	7. avgusta	\$ 91.00
"DUCA D'ABRUZZI"	12. avgusta	\$ 93.50
"ARGENTINA"	12. avgusta	\$125.00
"ROMA"	31. avgusta	\$ 91.00
"PROVIDENCE"	1. septembra	\$ 91.00
"PRESIDENT WILSON"	14. septem.	\$130.00
"BELVIDERE"	21. septembra	\$125.00

2. (NEW YORK — HAVRE:

"ROCHAMBEAU"	17. julij	\$ 76.50
"LA FAYETTE"	30. julija	\$ 76.50
"LA SAVOIE"	6. avgusta	\$ 76.50
"LA TOURAINE"	14. avgusta	\$ 76.00
"ROCHAMBEAU"	21. avgusta	\$ 76.50
"LA FAYETTE"	27. avgusta	\$ 76.50
"LA SAVOIE"	3. septembra	\$ 76.50

PRI NAVEDENIH CENAH JE DRŽAVNI DAVEK VŠTET.

Za na vsa nadaljna pojasnila se obrniti osebno ali pismeno na staro in priznanja vredno tvrdko

EMIL KISS, Banker

133 Second Ave., cor 8th St., New York, N. Y.

KRIZARJI.

Zgodovinski roman v štirih delih.
Spisal: H. Sienkiewicz.
Poslov.: Podravski.
(Dalje.)

"Ko bi ti ljudje nebili tako verolomni," odvrne Zbišek, "odnesel bi jim kar tjakaj odkupnino, in s tem bi bilo vse končano; toda pri njih se mi lahko pripeti to, kar se je zgodilo Tolimu, da človeku ukradejo denar, in tega, ki ga prinese, pridržijo, ako ne stoji za njim kaka večja oseba ki ima večjo moč."

"Razumem," odvrne Jagjenka. "Vi sedaj vse razumete," omeni Zbišek, "in dokler bom živ, bom vam zato hvaležen."

Ona pa, dvigne k njemu svoje oči, in v dobre oči, ga vpraša:

"Ali čemu me ne tikaš kat svojo prijateljico od mladih nog?"

"Ne vem," jej odvrne on odkritosrečno. "Nekaj me ovira. Sedaj niste več deklica, kakor ste bila nekdanj, temveč... temveč..."

Ni znal izpovedati tega, kar je hotel, toda ona mu je pomagala iz zadrege.

"Res," je dejala, "postarala sem se za nekaj let... Ali Nemci so mi ubili očeta v Šleziji?"

"Bog mu daj večni mir in pokoj in večna luč naj mu sveti!" odvrne Zbišek.

Nekaj časa seta jezdila molče, glavo boko zamišljena, kakor bi poslušala kako šumi drevje v hosti, konečno ga vpraša Jagjenka:

"Kadar Matijca odkupiti, ali ostanete potem v tem kraju?"

Zbišek jo začuden pogleda, ker do sedaj je bil tako zatopljen v svojo žalost, da na to niti mislil ni, kaj ima biti pozneje. Dvignil je oči kvišku, kakor bi premišljeval, čez nekaj časa pa reče:

"Ne vem! Usmiljeni Jezus, kako bi mogel to vedeti? Vem samo to, da pojde tudi moja žalost z menoj tjakaj, kamor pojdem jaz!... Zaras bridka usoda!... Najpoprej od kupim strica, potem morda pojdem k Vitoldu, da izpolnim svoje križarske obljube... in morda poginem."

Po teh besedah se deklici ovlažijo oči in, pripognivši se nekoliko k mledenici, mu reče:

"Ne hoti poginiti! Ne hoti!"

In znovič se nehata pogovarjati; šele pred obzidjem se predrami Zbišek iz svojih misli, ki so ga mučile, ter reče:

"A vi... a ti ostanesh tukaj na dvoru?"

"Ne," mu dvrne Jagjenka. "Meni je dolg čas po bratih in po Zgorelici. Čtan in Vlk sta se brez dvoma že oženila; če se pa še nista, ne bojim se ju več."

"Ako Bog da, te stric pospremi v Zgorelice. On je tvoj odkritosrečen prijatelj, da se smeš v vsaki sili zanesti nanj. Pa tudi ti ne smeš pozabiti nanj!"

"Sveto ti obljubim, da mu hočem biti kakor njegova lastna hčerka."

"Po teh besedah se spusti v jok, kaj ti njenega srca se polasti ogromna žalost."

Naslednjega dne pride Povala iz Tačeva v krčmo Zbišku ter mu reče:

"Po Telovem odide kralj nemudoma v Raciaž, da se srečata z velikim mojstrom, in ti si prištet k kraljevim vitezom ter pojdeš ob enem z njimi."

Zbišek zarudi ves od veselja na te besede, ker ga ta pridelitev h kraljevim vitezom ni le čuvala pred križarsko izdajo, temveč mu je služila tudi v veliko čast in slavo. K tem vitezom je pripadal tudi Črni Zaviš in njegova brata Farujej in Kruček ter sam Povala iz Tačeva in Hren iz Ko zjeglave, Stah iz Harbinovic, Pašek Zlodej iz Biskupic, Lis iz Targovinska ter še mnogo drugih najslavnejših vitezov, znanih doma in za mejo. Krlj Jagiello jih ni imel mnogo s seboj, kajti nekateri so ostali doma, drugi pa so iskali nevarnih dogodkov v daljnih pomorskih krajih, toda vedel je, da s temi je smel, ne boje se križarskega izdajstva, oditi, če treba v Marburg, ker bi oni v slučaju potrebe podrli celo zidovje in presekali si pot skozi Nemece. In Zbišek je imel tudi vzrok navduševati se pr. misli, da bo imel odslej take tovariše.

V prvem hipu je pozabil Zbišek na svojo tugo, in stisnivši Povalu iz Tačeva roko, mu je rekel jako vesel:

"Zato se imam zahvaliti samo vam, gospod, sam, van, nikomur drugemu!"

"Meni le deloma," odvrne Povala "nekoliko tukajšnji kneginji, največ pa našemu milostljivemu gospodarju, kateremu se takoj pojdi pokloniti da te ne bo smatral za nevhvaležnika."

"Pripravljem sem umreti zanj. Tako mi pomaga; Bog!" zakliče Zbišek (Dalje prihodnjic.)

DUHOVSKE VESTI.

Rev. J. Plevnik župnik Jolietski je obolel in moral oditi v bolnišnico. Nadomestuje ga Rev. Vencel Šolar OSB.

V Waukegan, Ill. se pripravljajo, da bodo preslikali svojo cerkev. Te dni je bilo delo razpisano. Za delo se poteguje več slikarjev, med temi tudi Mr. J. Gosar.

Rev. M. Golob, župnik Bridgeportski se je oglašil iz stare domovine, kamor je srečno dospel.

NEW YORŠKE NOVICE.

(Nadaljevanje s 3. strani.)

Vam poplačati truda, katerega ste imeli za nas ali za vaš pet in naš stiletletni jubilej se vam predrzmem v imenu vseh župljanov poklanjati ta malentostni dar v spomin. Vzemite ga s tako radostjo, s kakoršno ga Vam poklanjamo mi. Vam udani župljani."

Med naslednjim govorom so pristopili na oder trije otroci, kateri so prinesli spominske darove in sicer učenec Rupnik kelih in vrčke na ru-deči blazinici, učenka Lutrshek albo korok in dvobarvno štolo, učenka Hribar bel pluviale.

Nato so sledili pozdravi drugih društev v sledečem sporedu: V imenu pevov. Dr. Domovina Mr. Bugar, v imenu Najvsetejšega imena Mr. Podboršek, v imenu Marijine družbe Miss Johana Ulčar, v imenu Maternega društva Mrs Bugar, v imenu društva sv. Franciška Mr. Habjan, v imenu otrok učenec Rupnik, v imenu preč. sobratov slavljence B. f. Akurzij, v imenu tamburaškega kluba sv. Ane Miss Kompare. Nato je Mr. Čagran razložil razvoj cele zabave Miss Kati Pavlič, v imenu družrote, omenoval je zarotnike, kateri so bili seveda največji prijatelji g. župnika; da, celo v lastni hiši je imel preč. g. enega krutege zarotnika. To nam je Mr. Čagran povedal šaljivo, tako, da je spravil vse poslušalce v smeh.

Marsikatero oko je bilo rosno, ko se je nato preč. slavljence zahvalil za nepričakovane darove; posebno je povdarjal, da ga veseli najbolj to, če ravno popolnoma nič sluteč, vidi pred seboj zbrane skoraj vse svoje župljane, kateri so pokazali vsi svojo udanost sicer ne njemu ampak po njem Bogu, katerega namestnik je, obljublja, da hoče zanj naprej še z večjo vnemo delovati v dušni blagor svojim ljubljnim rojakom, dokler ga bo ljubi Bog po njegovih predstojnikih pustil na omenjenem mestu. Nato so vsi pričujoči klicali kakor iz enega grla: "Živel g. župnik in ploskanja ni bilo ne konca ne kraja."

Res smo imeli že marsikatero prireditel in zabavo v naši hali, a take kakor je bila ta, je še ni bilo, in marsikateri pravi, da bo težko kedaj. Naj omenim še to, da so skoro vsa društva, katera so pozdravila preč. slavljence poklonila raznovrstne šopke, zlasti izobraževalni klub Slovenka je daroval krasni šopek, namreč, pšenično klasje umetno zloženo z napisom na svilnatem troku v slovenskih barvah, ki se je glasil: "Iz hvalečnosti poklanja izobraževalni klub Slovenka."

Res, ta veseli dan nam bo ostal vedno v spominu.

Dne 14. t. m. je obiskal občeznani kitajski misijonar Very Rev. Veselko Kovač, kateri se vrača po šest letnem bivanju v stari domovini zopet med svoje mu priljubljene kitajce na novo misijonsko delo.

Pri tej priložnosti je služil sv. mašo v naši slov. cerkvi v obleki kakoršno rabijo misijonarji na kitajskem. Imel je tudi govor, kateri je ganil navzoče do solz. Nato je bilo darovanje, po navadi kakršna je v starem kraju, pri katerem se je nabrala nepričakovano lepa svota, kar bo neutrudljivemu misijonarju v veliko pomoč pri njegovem nadaljnjem delovanju med nevernimi kitajci. Med popotovanjem proti St. Francisco bo obiskal še druge slovenske naselbine.

Želimo našemu neutrudljivemu rojaku obilo sreče in blagoslova med nevernimi kitajci.

NEMORALNOST CVETE V DRUGEM OKRAJU.

Naravnost nepopisne so razmere v drugem okraju. Gostilne so na široko odprte; tam se toči alkohol popolnoma prosto. Kadar se glavna vrata zapro, stoji še gruče ljudi pri stranskih vhodih. Beli in črni se mešajo. Kdor gre po teh cestah ponoči, pravi, da so vsa okna polna in da va bijo mimoidoče noter. Oblasti se ne zmenijo zato. Tu se pričenjajo tudi plemenski boji med belimi in črnimi. Pred nekaj dnevi je moral iti odde-

lek policajev v dotični del mesta, in kakor zgloda, bodo poboji zopet kmalu izbruhnili.

VELIKA NAPAKA.

Mr. Jakob Debevc je priobčil v Ljubljanskem "Slovencu" lep in zelo tehten članek o naših ameriških razmerah.

Da, velika napaka preteklosti je bila, da, "Domovina" se ni prav nič zmenila za svoje rojake v Ameriki, izvzemši socialistov. Če se je kdaj kaj prosilo; zavrnilo so nas, češ, "Za kaj pa gredo? Doma naj ostanejo!" skrbite. Danes se doma rodoljubom ali pa "Kaj nas to briga? Sami za se oči odpirajo in vidijo to svojo napako!"

Hvala Bogu. Da bi se le poboljšali.

Slovesen sprejem bodo proredili rojaki doma Mr. Etbinu Kristanu, ko se vrne v domovino, tako piše ljubljanski "Slovenec". Namreč tisti sorodniki, katerim je Kristan ukra del "bakso" ko je odvrčal rojake tu v Ameriki, naj jo ne pošiljajo, ga bo do vprašali kje so njih "bakse." Hm, malo bolj težek dgovor bo!

POTRES NA ZAHODU.

V petek so občutili štiri nenavadno močne potresne sunke v Los Angeles in okolici. Veliko oseb je bilo poškodovanih in škoda na premoženju je velika.

Četudi je največ škode v Los Angeles in okolici, so čuli sunke tudi v Fullertonu, 32 milj jugovzhodno, in v Pasadi, osem milj proti severu.

KAISERJEV SIN JOAHIM SE JE VSTRELIL.

Joachim Hohenzollern, najmlajši sin Wiljemov se je preteklo soboto vstrelil. Bil je zadnje čase ločen od svoje žene in je bil tudi v finančnih stiskah.

ŠIRITE LIST "EDINOST".

VAŽNO NAZNANILO.

Dr. J. V. Zupnik, ki je imel svoj zdravniški urad na 6127 St. Clair Ave. nad pet let, bo preselil svoj urad v sosednjo hišo v 6131 St. Clair Ave. prvega avgusta. Od tedaj naprej ne bo več uradoval v starih prostorih. Dr. Zupnik se je preselil v Knausovo poslopje, kjer je Knausova dvorana. Urad bo ravnopod dvorano na oglu St. Clair Ave. in East 62nd St., nad uradom denarnega zavoda The New Bank.

Glavni uhod bo na vogalu dvainšesdesete ulice, kakor v Knausovo dvorano. Pazite na napis!

Dr. Zupnik je vspešno opravljal zobozdravniško delo nad pet let v svojem starem prostoru. Sedaj se seli samo v sosednje poslopje, kjer bo imel najboljše opremljen zobozdravniški urad. Tu bo opravljal vsa taka dela, kakor so znana pod imeni: Crown and Bridge work, Fillings and Plates and Extraction of teeth.

Dr. Zupnik zdravi vsakega bolnega osebno; nikoli ne najame kakega drugega zdravnika praktikanta, da bi se učil na bolniku; vedno se zanima zanje sam, kar vam jamči, da boste najboljše postreženi.

Vsi Slovenci v Clevelandu priporočajo Dr. Zupnika. Več jih pride tudi iz Collinwooda, Nottingham. West Parka in Newburga.

Dr. Zupnik je naročil, da se to tiska, samo zato, da ga oni lahko najdejo, ki iščejo njegove pomoči; da ga najdejo po prvem avgustu v njegovem novem zobozdravniškem uradu na St. Clair Ave. in E. 62nd St., v Knausovem poslopiju, pod dvorano in nad banko. Glavni uhod na E. 62nd St., kakor za dvorano.

Dr. J. V. Zupnik
ZOBOZDRAVNIK
6131 St. Clair Avenue

DRS. HOLLANDER & DR. H. O. STERN Dentists

1355 E. 55th St. vokal St. Clair Ave.
NAD LEKARNO.

Ure od 9. dopoldne do 8. zvečer. Zaprti ob sredah popoldne in ob nedeljah.

JAVNA ZAHVALA! Cenjeni g. J. Wahčić: — Jaz sem rabila Vašo hvale vredno ALPENTINKTURO za lase za katero se Vam najlepše zahvalim, lasje so mi takoj prenehali spadati in so mi gosti dolgi in krasno narastli, želim Vas priporočati vsakemu, kateri bo v taki potrebi ko sem bila jaz, da nisem rabila Vaše tinkture bi vse lase zgubila, zatoraj se Vam še enkrat lepo zahvalim, Vaša rojakinja.

Mrs. Anna Beketich, 314 Second Ave. Johnstown, Pa. Alpenpomada za moške brke in brado, Bruslontinktura za sive lase od katere postanejo moškimi in ženam popolnoma naradni lasje kakoršne ste v mladosti imeli. Wahčić Fluid ozdravi vsaki najstariji Revmatizem, kostobol, trganje v rokah, nogah ali križicah se ozdravi v 5-tih dneh poponomar Rane, opeklino, bule, turove, kraste, grinte in lišaje, potne noge, kurje očesa, bradovice, debelo kožo na nogah in ozeblino, vse tej boleznini se v 3 dneh popolnoma ozdravijo.

Pišite takoj po cenik in krasni žepni KOLEDAR za leto 1920 pošljem popolnoma zastoni.

JAKOB WAHČIČ

6702 Bonna Ave N. E.

Cleveland, O.